

นโยบาย ทิศทางและบทบาทการดำเนินงานด้าน สิ่งแวดล้อมและสุขภาพในพื้นที่เสี่ยง

นพ. สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

การประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในพื้นที่เสี่ยง
ปีงบประมาณ 2559
ระหว่างวันที่ 10 - 11 กุมภาพันธ์ 2559
ณ โรงแรม ทีเค พาเลซ กรุงเทพมหานคร

ประเด็นนำเสนอ

1. สถานการณ์และแนวโน้ม
2. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
3. ระบบอนามัยสิ่งแวดล้อม
4. ทิศทางการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและ
สุขภาพ กรณี พื้นที่เสี่ยง

สถานการณ์และแนวโน้ม

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

การปฏิรูปประเทศ

- ร่างรัฐธรรมนูญ (ปัจจัยคุณภาพ)
- สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ
- ข้อเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

ทิศทางนโยบายที่เกี่ยวข้อง

- แผนบูรณาการขยะและสิ่งแวดล้อม
- นโยบายสร้างความเป็นธรรม/ลดความเหลื่อมล้ำ
- การพัฒนาเขตเศรษฐกิจขนาดใหญ่
- การพัฒนาอุตสาหกรรม/พลังงาน/ขนส่ง
- นโยบาย/อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- การเคลื่อนย้ายคน สารเคมี/ของเสียข้ามแดน โครงข่ายการคมนาคมขนส่งในประเทศ&เชื่อมภูมิภาค

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพ

- ประชาชนร้องเรียนผลกระทบต่อสุขภาพจากกิจการ/พื้นที่ต่าง ๆ
- การลักลอบทิ้งกากของเสีย/มูลฝอยติดเชื้อในที่สาธารณะ
- ปัญหามลพิษทางอากาศ
- เหตุร้องเรียน/เหตุรำคาญ/การเผาขยะ
- การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสู่ยุค digital
- ขยะอิเล็กทรอนิกส์
- กิจการขนาดใหญ่ที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ

➤ นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปี 2558

ข้อ 3 เน้นการป้องกันโรคมากกว่าการรอให้ป่วยแล้วรักษา เช่น การลดความแออัดในโรงพยาบาลใหญ่ที่มุ่งเน้นการป้องกันโรค ให้ประชาชนสุขภาพดีในระดับครอบครัว ไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาศักยภาพโรงพยาบาลไว้รองรับเมื่อป่วย

ข้อ 4 สร้างเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิต

ของประชาชนไทยตลอดช่วงชีวิตทุกกลุ่มวัย ตั้งแต่ในครรภ์จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต โดยจะผลักดันให้ระบบสุขภาพระดับตำบลมีประสิทธิภาพ พัฒนาทีมหมอครอบครัวให้เกิดผลชัดเจนในทุกหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ

ระบบอนามัยสิ่งแวดล้อม

ประชาชนได้รับการป้องกัน ดูแลสุขภาพจากปัจจัยเสี่ยง
ด้านสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย : จังหวัด ท้องถิ่น ชุมชน มีระบบการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ในปี 2569
ปี 2559 : จังหวัดมีการดำเนินงานเพื่อจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 50

ระบบข้อมูล	ระบบป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยง	ระบบบริการ	ระบบบริหารจัดการ
1.พัฒนาฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับด้านสุขภาพ KPI : สสจ. มีฐานข้อมูลและ สถานการณ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 100 (ประเด็นอนามัยสิ่งแวดล้อมพื้นฐาน มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยทั่วไป สิ่งปฏิกูล สุขาภิบาลอาหาร และน้ำ มาตรการทางกฎหมายสาธารณสุข ฯลฯ ประเด็นพื้นที่เสี่ยงต่อสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม และ/หรือประเด็นปัญหาตามนโยบายประเทศ) 2.มีการเฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ -เฝ้าระวังในพื้นที่เสี่ยงจากมลพิษสิ่งแวดล้อม 36 จังหวัด ได้แก่ 1) พื้นที่เสี่ยงจากมลพิษสารเคมี สารอันตราย (เหมืองทอง เหมืองแร่ เหมืองโปแตส ขยะอิเล็กทรอนิกส์) 2) พื้นที่เสี่ยงจากมลพิษทางอากาศ (ฝุ่นหน้าพระลาน หมอกควันภาคเหนือและภาคใต้ โรงไฟฟ้า ชีวมวล) และ 3) พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ/นิคมอุตสาหกรรม/โรงไฟฟ้าถ่านหิน -เฝ้าระวังในพื้นที่ทั่วไป	1.รพ.มีการจัดการมูลฝอย ติดเชื้อมากกฎหมาย KPI : ร้อยละ 100 ของ รพ. สังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีการจัดการ มูลฝอยติดเชื้อได้ตามกฎหมาย 2.ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการประกอบกิจการให้ได้มาตรฐาน	1. การจัดการบริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เสี่ยงโดยพัฒนา งาน Env.Occ.Unit ใน รพศ. /รพท. Env.Occ.Centerใน รพช. Env.Occ.Clinic ใน รพสต. KPI : ร้อยละ 50 ของ รพศ./รพท. ผ่าน เกณฑ์ การประเมิน	1.ใช้มาตรการด้านกฎหมายสาธารณสุขในระดับจังหวัด KPI : สสจ. มีมติในการขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอย่างน้อย 2 เรื่อง 2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ อปท. มีการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมได้มาตรฐาน KPI : ร้อยละ 50 ของเทศบาลทุกระดับผ่านการประเมิน EHA ระดับพื้นฐาน อย่างน้อย 1 ประเด็น 3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนตระหนักและมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการจัดการปัญหา ระดับพื้นที่ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ 4.การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา 5.การกำกับ ติดตาม และประเมินผล
3 เดือน	6 เดือน	9 เดือน	12 เดือน
จังหวัดมีแผนปฏิบัติการเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ	จังหวัดมีข้อมูลสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่สำคัญและมีการผลักดันสู่กระบวนการโดยกลไก สสจ.	จังหวัดมีการดำเนินงานเพื่อจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ครอบคลุม 5 ประเด็น ได้แก่ (1)ฐานข้อมูล สถานการณ์ และการเฝ้าระวังด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (2)การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (3)การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) (4)การขับเคลื่อนงานโดยมีกลไกคณะอนุกรรมการสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) (5)การจัด บริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อม	จังหวัดมีการดำเนินงานเพื่อจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 50

(ร่าง) แผนยุทธศาสตร์คุ้มครองสุขภาพ ในพื้นที่เสี่ยงจากมลพิษสิ่งแวดล้อม (พ.ศ.2558-2567)

เป้าประสงค์

ประชาชนได้รับการป้องกัน
ดูแลสุขภาพจากปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม

...โดยประชาชนในพื้นที่เสี่ยง
ได้รับการคุ้มครองสุขภาพ 25 ล้านคน...

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของกระทรวงสาธารณสุข
ในการจัดการปัญหาสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เสี่ยง

“พื้นที่เสี่ยงจากมลพิษสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ”

พื้นที่เสี่ยง 3 กลุ่มหลัก

มลพิษสารเคมีและสารอันตราย

- พื้นที่เหมืองทอง/เหมืองเก่า/ขยะอิเล็กทรอนิกส์)

มลพิษทางอากาศ

- (ฝุ่นละอองหน้าพระลาน/หมอกควัน /โรงไฟฟ้าชีวมวล)

พื้นที่ที่คาดว่าจะมีปัญหาสิ่งแวดล้อมกับสุขภาพ

- (เขตเศรษฐกิจพิเศษ /นิคมอุตสาหกรรม /เหมืองโปแตช/โรงไฟฟ้าถ่านหิน)

นิยาม ความหมาย “พื้นที่เสี่ยง”

- พื้นที่ที่มีมลพิษสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่มีลักษณะทั้งเฉียบพลัน และเรื้อรัง
- พื้นที่ที่คาดการณ์ว่าอาจมีกิจการขนาดใหญ่ กิจกรรมการพัฒนาดังกล่าว ที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง

พื้นที่เสี่ยงจากมลพิษ สารเคมีและสารอันตราย

พื้นที่เสี่ยง

ระยะแรก
เป้าหมาย 36 จังหวัด

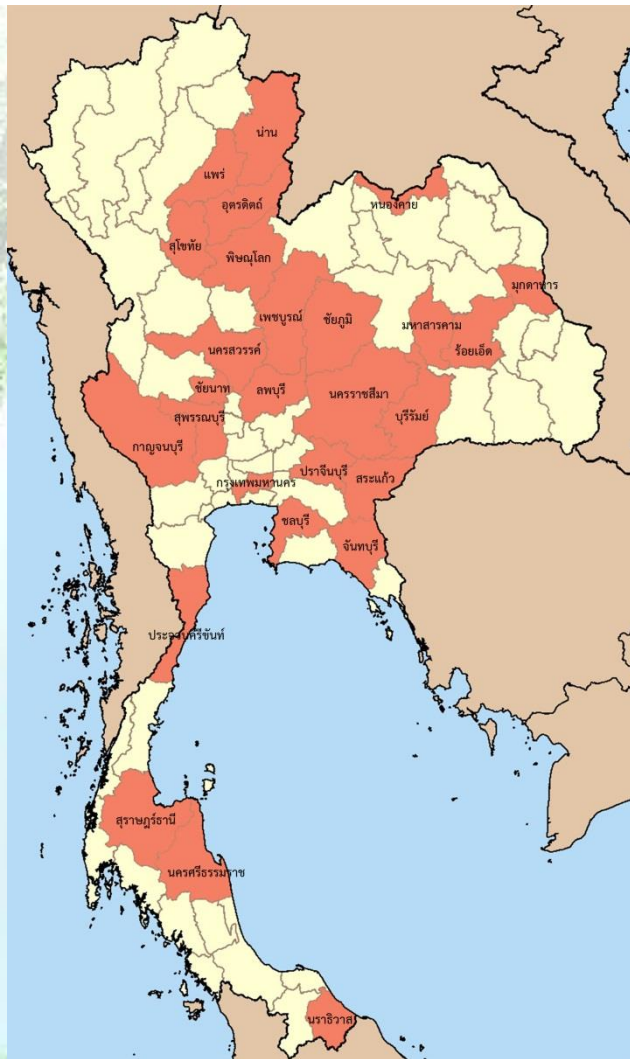

พื้นที่มลพิษทางอากาศ

**พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ/
นิคมอุตสาหกรรม**

พื้นที่เสี่ยงจากความร้อน ภัยแล้ง และหมอกควัน

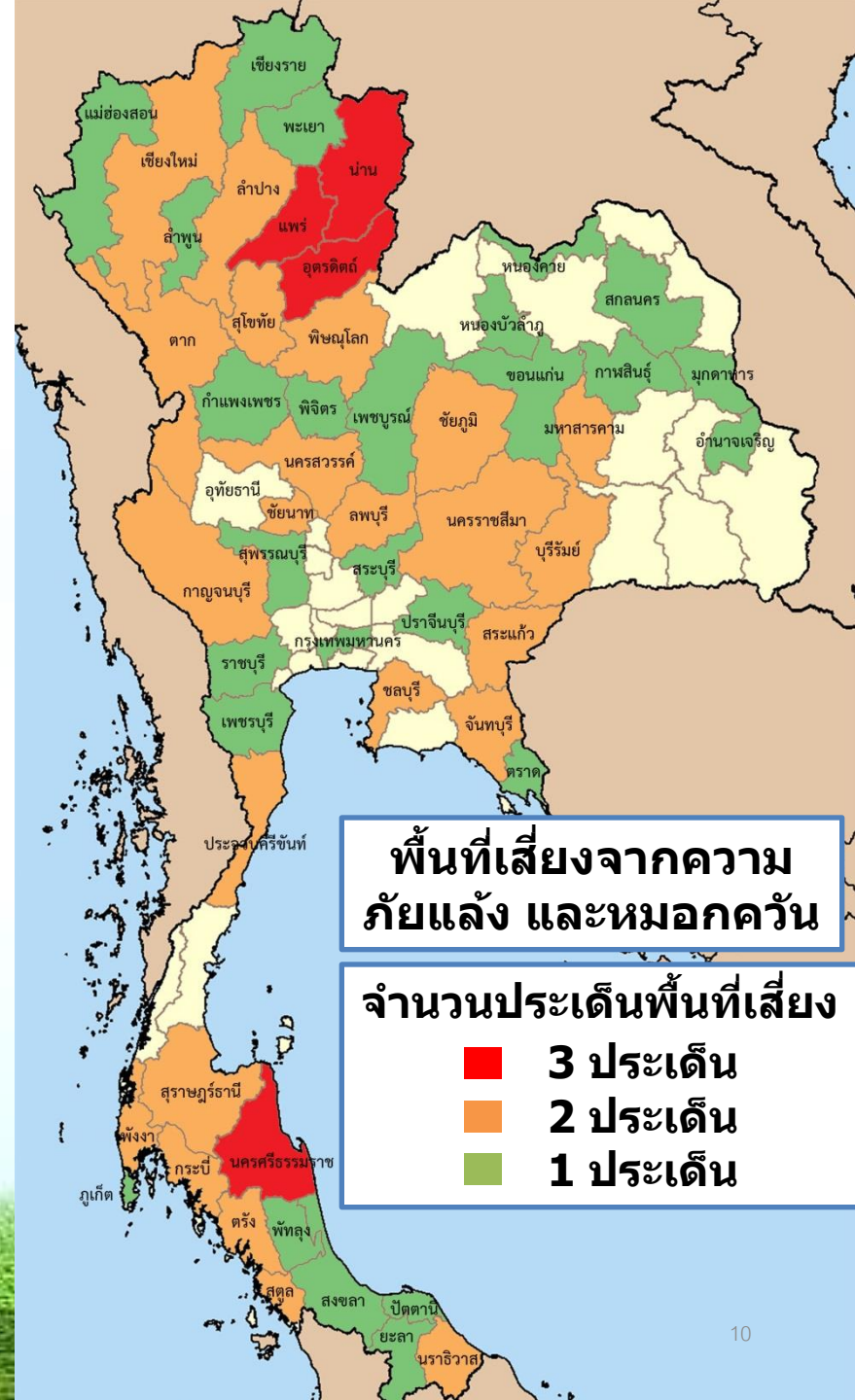
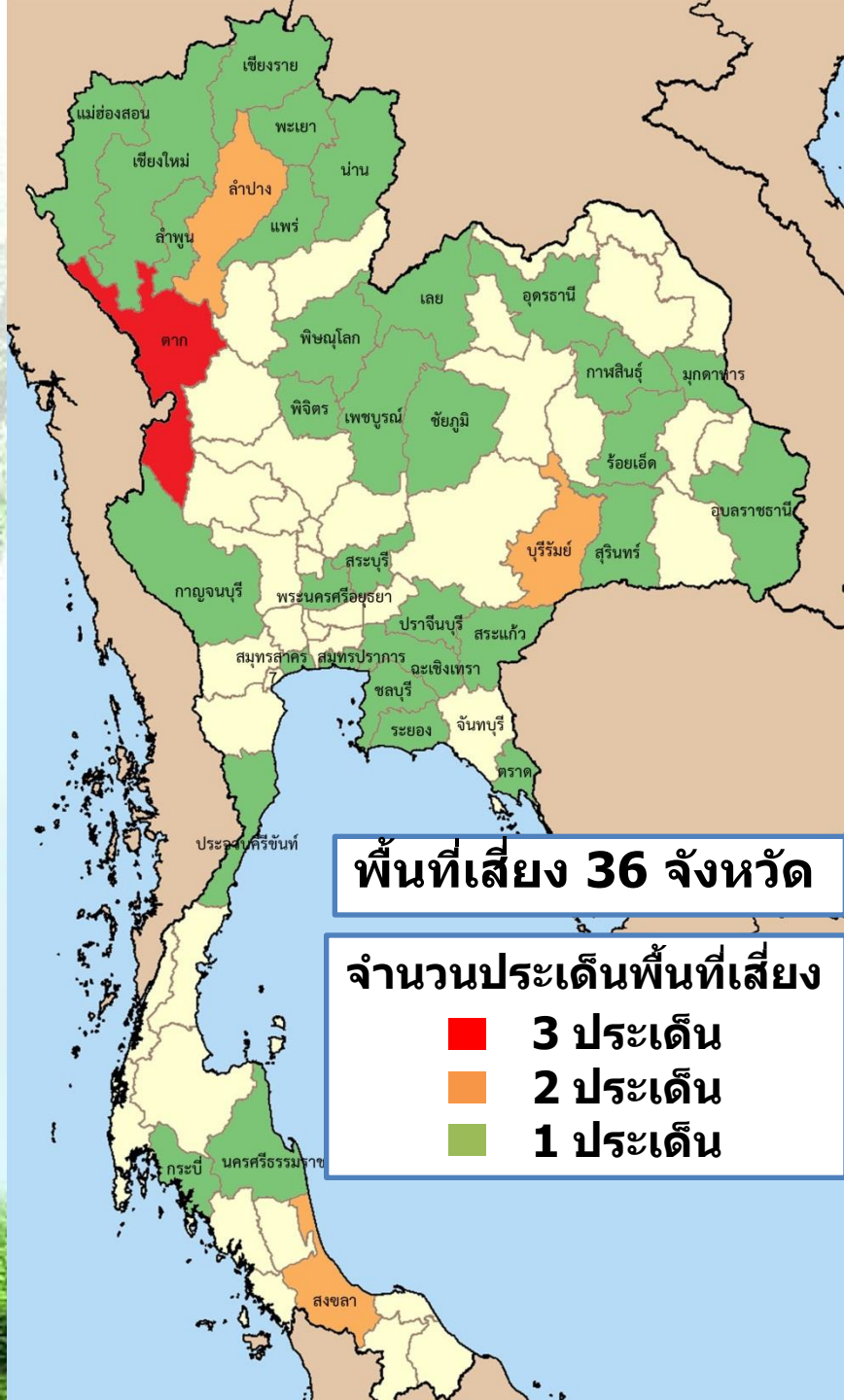
พื้นที่เสี่ยงจากความร้อน
ปี 2558

พื้นที่พิบัติภัยแล้ง
ปี 2558

พื้นที่เสี่ยงจากหมอกควัน
ปี 2558

กรอบแผนยุทธศาสตร์คุ้มครองสุขภาพในพื้นที่เสี่ยงจากมลพิษสิ่งแวดล้อม (พ.ศ.2558-2567)

วิสัยทัศน์

ประชาชนได้รับการคุ้มครองสุขภาพอย่างเป็นธรรม มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน

เป้าประสงค์

- ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ ประชาชนในพื้นที่เสี่ยง และประชาชนทั่วไป ทั้ง 3 กลุ่ม ได้รับการดูแลคุ้มครองสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นธรรม มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- กสธ ดำเนินการร่วมกับทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในพื้นที่เสี่ยง
- กสธ มีระบบการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาจากมลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เสี่ยง

ยุทธศาสตร์

การจัดกลไกการดำเนินงานเพื่อบูรณาการทุกภาคส่วน

การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง สื่อสารเตือนภัย และตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและภาคประชาชน

การพัฒนาระบบกฎหมาย

การพัฒนาองค์ความรู้ มาตรฐาน ชุดความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและ สุขภาพ

การพัฒนาระบบการบริการเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

กสธ มีระบบกลไกการจัดการในการป้องกัน ดูแลแก้ไขปัญหาจาก มลพิษสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ

กสธ มีระบบเฝ้าระวังและระบบบริการสุขภาพในเชิงพื้นที่

จังหวัดมีแผนปฏิบัติการและปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด

จังหวัดมีการจัดการปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม

ทิศทางการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

กรณี พื้นที่เสี่ยง

ขอบคุณ
๑